

Garroferar de Can Villà del Torrent

Vilassar de Dalt

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Can Villà del Torrent
Alçada: 138

Coordenades:

Latitud: 41.51555
Longitud: 2.35555
UTM Est (X): 446225
UTM Nord (Y): 4596191

Classificació

Número de fitxa: 08214 - 209
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia: Zona d'interès
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Observacions protecció: Pla Especial Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de Vilassar de Dalt
Accés: Restringit
Ús actual: Altres
Titularitat: Privada
Titular: 08213A008000170000JH
Fitxes associades:
[Mas Villà del Torrent](#)
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dl., 09/03/2015 - 01:00

Descripció

Garroferar del gènere *Ceratonia*, espècie, siliqua, adult plantat en extensió a les terres de Can Villà. Es tracta d'un arbre perennifoli de talla mitjana (entre 5 a 8 metres d'alçada), de capçada densa, ampla i arrodonida, amb branques desplegades, que sovint poden vinclar-se fins tocar el terra. El tronc és gruixut, irregular amb l'escorça fosca, d'un to marró vermellós, i aspra. El volt de canó arriba a ser de tres i quatre metres donada la morfologia dels exemplars. El volt de soca pot arribar a passar els vuit metres en gairebé els exemplars més grans. Les fulles són compostes i contenen de tres a cinc parells de folíols. Tenen un color verd fosc brillant per sobre i pàl·lid per l'anvers. La flor no és gaire vistosa, de color verd-grogós. Surt de borrons vermells en ramells estrets i curts a la base de les fulles. Les flors poden ser de tres tipus: femenines, masculines i hermafrodites. Aquestes flors solen trobar-se sobre tres tipus d'arbres diferents. És per aquesta raó que s'utilitzen els arbres amb flors femenines o hermafrodites ja que són els que donen les garrofes. El fruit, la garrofa, és un llegum que penja, llarg i comprimit, de textura similar al cuir i de color marró violeta. Conté al seu interior llavors dures i planes. Quan madura el fruit cau al terra sense obrir-se. Malgrat que amb l'eixamplament de les feixes de vinya se n'han tallat alguns exemplars, aquests espècimens són d'una gran bellesa. Els més grans estan plantats resseguint el Torrent de la font d'en Colomer.

Història

El garrofer és un arbre originari de la regió mediterrània de Síria i Palestina, ja fa molts segles que va estar naturalitzat a les nostres terres. Actualment la garrofa és utilitzada per la fabricació de pinsos de remugants: cavalls, vaques i ovelles, i la llavor, el garrofi, en la indústria de l'alimentació, farmàcia o cosmètica. També s'utilitza tradicionalment per aromatitzar diversos licors, com les herbes mallorquines.

Hi ha saurins que per cercar aigua utilitzen exclusivament una vareta feta amb branca de garrofer.

Sant Joan Baptista s'hauria alimentat de garrofes durant la seva vida al desert i d'aquí que en alguns llocs se la conegui com a pa de Sant Joan. Després de la Guerra Civil espanyola, aquest fruit va ser utilitzat com a substitut del cacau en l'elaboració d'un sucedani de la xocolata. Tot i que s'utilitza en remeis casolans, en macrobiòtica, la garrofa és un producte que està en davallada constant degut a l'abandonament progressiu dels camps per deixar pas a la construcció.

En el compendi d'agricultura escrit per fra Miquel Agustí l'any 1617, aquest el descriu així: "plantat vol effer lo Garrofer de branca joue,, de Febrer, y de Nohembra, en terra fesa, y vol effer plantat molt fondo, potfe empeltat fobre Pruner, o Ametller, nos deu sembrar,per que no produyra fruit, y fe moriria preft, volfe regar fouint. Les Garrofes fon mes propias per engrescar los Tocinos, que per nodrir lo home".

Algunes dites populars relacionades amb el garrofer o la garrofa són: "Quan l'amo dorm lo garrofer vetlla"; "guanyar-se les garrofes"; "Al juliol, la garrofa es posa de dol i el raïm també en vol", - fent referència al mes de l'any en què la garrofa madura-. "La garrofa de setembre és la més tendra"; "Si vols mal a ta muller, dus-li llenya d'abrocer; i si li vols mal del tot, dus-li de garrofer bord" - aquesta dita es refereix a la llenya per encendre la llar per cuinar-.

Bibliografia

AGUSTÍ, Miquel Fra (1617). El Llibre dels secrets de agricultura, casa rústica y pastoral. Barcelona. Reeditat per Ed. Andana, 2007.

AJUNTAMENT DE VILASSAR (1999). Pla Especial del Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de Vilassar de Dalt.

PARÉS, Eduard (2006). Arbres Monumentals de Catalunya. 18 anys des de la primera protecció. Ponència de la 2ª trobada d'Arbres Monumentals i Singulares. Alcalà d'Henares, 19-21 de 2005. Ed. Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient i Habitatge. Direcció General de Medi Natural. Barcelona.

PHILIPS, Roger (1989). Los Arboles. Editorial Blume, S.A. Barcelona.

SAGARRA i TRIAS, Ferran (2007). Proposta del Pla Especial del Patrimoni històric, arquitectònic i paisatgístic del Masnou. Carracedo-sotorra-arquitectes, scp. Inèdit.

